

Uppdrag hållbarhet

- vad innebär det?

Johanna Tangnäs

Doktorand i statsvetenskap

Karlstads universitet

Hållbarhet och regional utvecklingspolitik

En studie av hållbarhet i regional utveckling, hur det görs och vad det har för betydelse för vilken utveckling som blir möjlig

Material från 2019-2023

Intervjuer, observationer och skrivna policydokument.

Vägar-uppdraget som nav

Regional och nationell nivå

Tjänstepersoner och politiker

”Decenniet för handling är nu”

(TVV, 2019, intro Vägar)

”Hållbarhetssäkringen syftar till att synliggöra mål- och intressekonflikter och föra upp dem för diskussion. Verkyget kan inte lösa konflikterna. De behöver hanteras från fall till fall, genom dialog med olika intressenter. På detta sätt kan mer informerade beslut fattas.”

(Utkast till handbok för hållbarhet, Region Värmland, 2022)

Regionalpolitikens dragkamper

Ekonomisk expansion och social hållbarhet.

Nationens och regionens intressen.

Statligt ansvar och regionalt.

Tillväxt och kompensation.

Stad och land.

Omfördelning som utveckling

”En förutsättning för regional balans är bl. a. att ingen del av landet växer på ett sådant sätt att regioner i andra delar av landet påverkas negativt. En balanserad utveckling i bl. a. Stockholmsregionen är därför ett viktigt mål i regionalpolitiken.”

(Regeringens Proposition 1978/79:112, s. 1)

Decentralisering som utveckling

”Förslagen i propositionen inriktas på att genom en ökad decentralisering av den regionalpolitiska verksamheten och hanteringen av de regionalpolitiska medlen komma närmare problemen och därigenom öka engagemanget och effektiviteten i genomförandet av regionalpolitiken.”

Prop 1981/82:113, s. 1

Konkurrens som utveckling

”Konkurrenskraftiga regioner och individer är en förutsättning för ett konkurrenskraftigt Sverige. Desto fler regioner som har en stark och expansiv ekonomi, desto bättre är det för hela Sverige. Fler ekonomiskt starka regioner gynnar tillväxten även i Sveriges svagare regioner.”

Regeringen, 2007, s. 4

Omställning som utveckling?

”Den regionala utvecklingspolitiken ska inriktas mot att alla delar av landet ges möjligheter att utvecklas efter sina särskilda förutsättningar. Det gäller städer, tätorter samt gles- och landsbygder. Ju fler delar av landet som är utvecklingskraftiga och hållbara, desto bättre för Sverige”

Regeringen, 2021, s.7–8

Vad görs till problemet?

What's the problem represented to be? (Critical policy analysis, Carol Bacchi),

WPR utgår från åtgärderna "baklängesanalys"

Policy som produktiv (Bacchi, Mol).

Hållbarhet som:

Organisationsproblem

Kunskaps- och metodproblem

Inriktningen som problem

Infrastruktur- och energiproblem

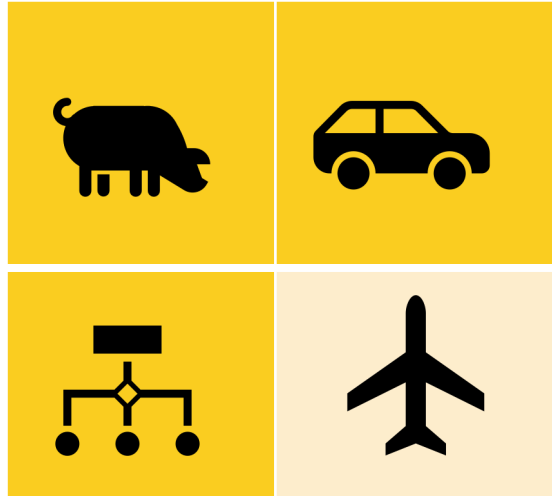
Vad pratar vi om när vi säger/gör hållbarhet?

Perspektiv, systeminnovation, sektorisering, missions och olika former av kunskapshöjande

Förändringar av mål och inriktning för omställning

Järnväg, elnätskapacitet och laddinfrastruktur

...och vad pratar och skriver vi inte om?

”Det som hettade till mest var angående flygplatsen. Och där var det väldigt mycket diskussion kring vad som skulle stå och inte. Vi hade en skrivning i stil med **”alla transportslag ska utvecklas på ett hållbart vis”**. Och vi skrev inte ut alla transportslag. Sånt blev det diskussion kring. Om vi skulle nämna flyget. Eller inte. Och om det var prioriterat att satsa på å utveckla. **Och det uttrycks så nu att man ska kunna ta sig härifrån och ut i världen, för det går att åka ut i världen med tåg också. Men det blev ju inte några diskussioner om hur ställer vi oss egentligen till regionala flygplatser?** Utan man har diskuterat på andra sätt inom politiken, eftersom vi i regionen också är med och finansierar flyget, och där har det ju varit en diskussion om att det är så pass viktigt för regionens näringsliv och vården med ambulansflyg osv, och beredskapsfrågorna.”

(Intervju, regional tjänsteperson)

Effekter för hållbarhet

- Verktyg för...
- Kunskap om...
- Stöd istället för stopp
- Svag hållbarhet underlättas
- Politiken i baksätet (subjekt)
- "Det händer inget"
- Öppningar också! Tid, mål, bredd

Betydelser för utveckling i regional utveckling

- Ja! hållbarhetsskiftet öppnar och förändrar regional utveckling.
- Hållbarhetssyn spelar roll.
- En del verktyg finns inte tillhands idag
- Pol visioner, styrning, prop och aktiva beslut saknas
- Handlingsutrymme, mandat och ledarskap utifrån detta
- Hur **vill vi** att hållbarhet ändrar regional utveckling?

Johanna Tangnäs
Doktorand i statsvetenskap
Karlstads universitet
johanna.tangnas@kau.se

Centrum för forskning om hållbar samhällsförändring/Centre for
Research on Sustainable Societal Transformation www.kau.se/crs